

Krystyna Mościbrodzka
Akademia Finansów i Biznesu Vistula – Warszawa

Majątek osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą a PKB

Streszczenie

Opracowanie dotyczy kondycji finansowej i majątkowej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, zatrudniających do 9 osób, czyli mikrofirm, powiększających zamożność i kondycję gospodarstw domowych. Analizy wykazały, że kondycja mikrofirm jest dobra, wartość ich majątku w ostatnich latach przyrastał i był efektywnie wykorzystywany. Mimo przyspieszenia inwestycji w ostatnim badanym roku – 2014 - nadal nakłady są zbyt małe, aby poczynić przekształcenia mikrofirm w innowacyjne podmioty gospodarcze. Przewaga konkurencyjna tych firm jest oparta na przewadze kosztowej, wynikającej ze stosunkowo niskich wynagrodzeń. Majątek skumulowany jest w budynkach i budowlach (50%), stopień zużycia majątku produkcyjnego maszyn i urządzeń jest bliski 60%. Produktowność majątku (produkcja/majątek) oraz wartość dodana na jednostkę majątku spadały w ostatnich 10 latach aż do roku 2014. Daje to nadzieję na pozytywny wpływ efektywnego wykorzystania majątku na wzrost PKB.

Słowa kluczowe: majątek osób fizycznych, gospodarstwa domowe, PKB.

Kody JEL: R29

Wstęp

Według Raportu PARP (2015, s. 15), przedsiębiorstwa w Polsce wytwarzają 73% PKB, w tym udział MSP wynosi 48,5%, a mikroprzedsiębiorstw 30%. Mówimy tu o osobach fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zatrudniających do 9 osób, w dalszej części opracowania nazywanych mikrofirmami. Mikrofirmy w Polsce wytwarzają jednak wartość dodaną brutto stanowiącą ok. 30% wartości wytwarzanej przez przeciętne przedsiębiorstwo w UE. Przedsiębiorstwa badane - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – w 90,5% to osoby będące na samozatrudnieniu (*Raport... 2015*, s. 46). Są to osoby młodsze i lepiej wykształcone niż ich odpowiedniki w UE. Podmioty te stanowią ogromny potencjał polskiej gospodarki i dlatego powinny podlegać badaniu oraz szczególnej trosce ze strony klasy rządzącej i administracji rządowej.

Majątek przedsiębiorstw składający się z majątku trwałego i majątku obrotowego stanowi podstawę działalności gospodarczej każdego przedsiębiorstwa. Majątek trwały wyrażony w postaci wartości brutto środków trwałych, określający wartość początkową środków trwałych przedsiębiorstw odgrywa zasadniczą rolę w ich rozwoju. Obok wypracowanego zysku stanowi istotną informację o zamożności właścicieli przedsiębiorstw, prowadzących

działalność gospodarczą. Jakość majątku trwałego, stopień jego zużycia świadczy o możliwościach rozwojowych, zdolności do innowacyjności, do wzrostu wartości firmy, do dalszego rozwoju, a tym samym do wzrostu bogactwa społeczeństwa.

Opracowanie dotyczy podsektora gospodarstw domowych, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Jest to szczególny rodzaj podmiotów prowadzących działalność gospodarczą zwanych mikrofirmami, które według danych GUS dały w Polsce w 2014 roku pracę dla ok. 2 997 436 osób.

Według rachunków narodowych GUS, sektor przedsiębiorstw niefinansowych tworzą między innymi osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zatrudniające ponad 9 osób. Natomiast osoby fizyczne, które prowadzą działalność gospodarczą poza rolnictwem, zatrudniające do 9 osób i prowadzące uproszczoną księgowość zaliczane są do sektora gospodarstw domowych (Rachunki narodowe... 2015, s. 261, 265). W opracowaniu tym przyjęto poszerzoną definicję gospodarstwa domowego, włączając także mikrofirmy, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zatrudniające do 9 osób.

Podmioty będące przedmiotem badania prowadzą uproszczoną księgowość, sprawozdawczość jest dostosowana do celów podatkowych i nie zawiera szczegółowych informacji o ich wynikach finansowych oraz majątku. Dane, które zostały wykorzystane w analizach opierają się na informacjach zawartych w corocznych opracowaniach GUS pt. *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych...* i bazują na informacjach o liczebności tych podmiotów, zatrudnieniu, wynikach (przychodach, kosztach, rentowności, wartości brutto środków trwałych, nakładach inwestycyjnych ogółem oraz nakładach na nowe i używane środki trwałe, produkcji i wartości dodanej).

Celem opracowania jest przedstawienie kondycji finansowej mikrofirm (osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, zatrudniających do 9 osób) z położeniem akcentu na kondycję majątkową tych podmiotów, strukturę majątku, zmiany w majątku trwałym w latach 2004-2014, ocenę zmian w nakładach inwestycyjnych oraz określenie efektywności wykorzystania majątku trwałego przez ocenę rentowności brutto majątku trwałego, określenie i ocenę obrotowości majątku (badanie relacji przychodów do majątku trwałego). Wpływ majątku na PKB został przedstawiony na podstawie korelacji występującej między wartością majątku i nakładami inwestycyjnymi a wartością dodaną i wartością produkcji mikrofirm.

W opracowaniu ujęto kilka istotnych zagadnień:

- charakterystykę mikrofirm pod względem liczebności i zatrudnienia, wydajności pracy i wynagrodzeń;
- wyniki finansowe mikrofirm;
- charakterystykę majątku trwałego mikrofirm, badanie zależności przyrostu wartości majątku i nakładów inwestycyjnych od wyników finansowych podmiotów gospodarczych;
- badanie produkcji i wartości dodanej oraz korelacji tych dwóch zmiennych z majątkiem trwałym;
- wskazanie na bariery rozwoju mikrofirm, w tym bariery innowacyjności.

Charakterystyka podmiotów prowadzonych przez osoby fizyczne, zatrudniające do 9 osób pod względem liczebności i zatrudnienia, wydajności pracy oraz wynagrodzeń

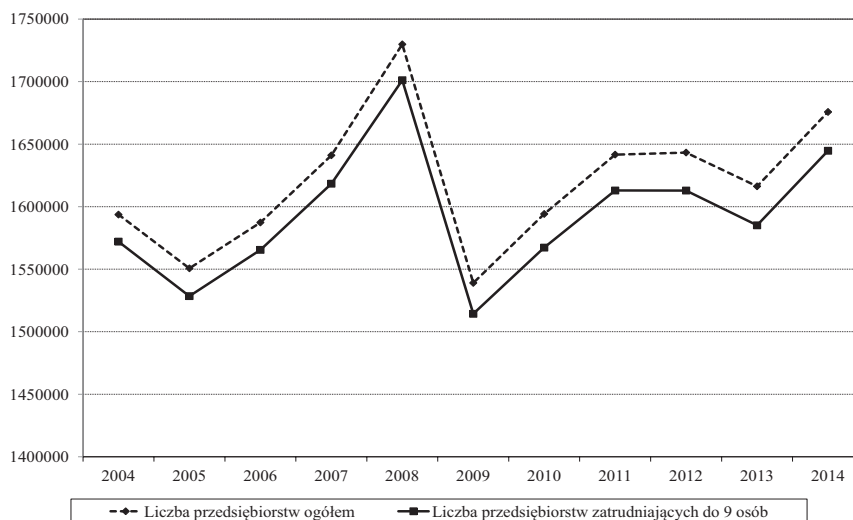
W 2014 roku w Polsce ogółem funkcjonowało 1 842 589 przedsiębiorstw, w tym 1 675 755 podmiotów prowadzonych przez osoby fizyczne, co stanowiło 90,9% liczby przedsiębiorstw ogółem. Wśród tych firm 1 644 714 podmiotów stanowiły mikrofirmy (98,1% przedsiębiorstw osób fizycznych ogółem) (por. tabela 1).

W latach 2005-2008 odnotowano duży wzrost liczby mikrofirm, w 2009 roku – duży spadek ich liczebności, a następnie okres powolnej odbudowy liczebności w latach 2010-2011 i ponowny spadek w latach 2012-2013. W ostatnim badanym roku – 2014 – nastąpił wzrost liczby mikrofirm o 3,6%. Liczebność badanych przedsiębiorstw w 2014 roku nie przekroczyła najwyższego poziomu odnotowanego w 2008 roku – 1 701 144 jednostek. Udział mikrofirm w liczebności podmiotów osób fizycznych ogółem prawie nie zmienił się i wahał w badanym okresie od 98,07% do 98,64%.

W latach 2004-2014 liczba mikrofirm wzrosła o 72 662 podmioty, tj. o 4,6%. Od 2009 roku, największego spadku mikrofirm, ich liczebność wzrosła o 130 402 jednostek, tj. o 8,6%. W 2014 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wyraźny wzrost liczby tych podmiotów o 59 633 jednostek.

Wykres 1

Liczba przedsiębiorstw osób fizycznych oraz zatrudniających do 9 osób w latach 2004-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych...* (wydania z lat 2005-2015).

Tabela 1
Formy prowadzenia księgowości w podmiotach osób fizycznych zatrudniających do 9 osób w latach 2004-2014

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014-2013
Wyszczególnienie												
Księga rachunkowa	13 005	17 068	15 774	17 895	20 291	19 130	13 853	14 798	16 070	16 086	15 681	-405
%	0,83	1,12	1,01	1,10	1,19	1,26	0,88	0,92	1,00	1,01	0,95	
Podatkowa księga przychodów i rozchodów	1 017 065	997 331	1 034 035	1 098 029	1 153 333	1 066 663	1 118 759	1 153 956	1 174 609	1 175 203	1 231 168	55 965
%	64,69	65,25	66,05	67,28	67,80	70,44	70,83	71,54	72,83	74,14	74,86	
Ewidencja przychodów	309 296	287 067	391 083	398 159	420 757	341 589	350 993	357 351	337 639	316 572	326 293	9 721
%	19,67	18,78	24,98	24,40	24,73	22,56	22,22	22,16	20,93	19,97	19,84	
Karta podatkowa	232 785	226 999	124 573	117 874	106 763	86 930	95 829	86 822	84 581	77 221	71 571	-5 650
%	14,81	14,85	7,96	7,22	6,28	5,74	6,07	5,38	5,24	4,87	4,35	

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych...* (wydania z lat 2005-2014).

Mikrofirmy w przeważającej większości prowadzą uproszczoną księgowość, W 2014 roku 74,86% podmiotów prowadziło podatkową księgę przychodów i rozchodów, 19,84% ewidencję przychodów i 4,35% kartę podatkową. W analizowanym okresie zachodziły istotne zmiany w prowadzonej księgowości i sprawozdawczości w badanych podmiotach. Dość istotnemu ograniczeniu Uległo stosowanie karty podatkowej i z tego tytułu udział tej formy rozliczeń podatkowych zmalał z 14,8% w 2004 roku do 4,3% w 2014 roku. Zanotowano zaś dość znaczący przyrost udziału podmiotów prowadzących księgowość na podatkowej księdze przychodów i rozchodów z 64,7% w 2004 roku do 74,9% w 2014 roku. Księgi rachunkowe stosuje 15 681 podmiotów, czyli niecały 1% (por. tabela 2 i wykres 2). W ostatnim badanym roku liczba podmiotów na pełnej księdze rachunkowej zmalała o 405 jednostek, a liczba podmiotów prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów wzrosła o 55 965 podmiotów.

Mikrofirmy pełnią bardzo ważną rolę w gospodarce narodowej, ponieważ mają znaczny udział w tworzeniu miejsc pracy, wpływają na obniżenie bezrobocia, przez co przyczyniają się do utrzymywania popytu na dobra i usługi oraz podtrzymują wzrost gospodarczy. Według danych statystycznych, udział osób zatrudnionych i udział osób pracujących w mikrofirmach osób fizycznych zatrudniających do 9 osób był najwyższy spośród wszystkich rodzajów firm i wynosił odpowiednio 58,4% oraz 79,2%. Przykładowo, w dużych firmach osób prawnych udział zatrudnionych wynosił 53,4%, a udział pracujących 51,1% wszystkich firm osób prawnych. Zarówno dla osób zatrudnionych na umowę o pracę, jak też osób pracujących (według różnych stosunków pracy) udział zatrudnienia w mikrofirmach (0-9 osób) w ogólnej liczbie zatrudnionych i pracujących malał w okresie 2004-2013, dla osób zatrudnionych – z 62,6% w 2004 roku do 57,9% w 2013 roku, dla osób pracujących – odpowiednio z 83,08% do 79,3%. W 2014 roku zanotowano wzrost udziału zatrudnienia w mikrofirmach do 58,4% w zakresie zatrudnienia i do 79,6% dla osób pracujących.

Tabela 2

Udział osób zatrudnionych w podmiotach osób fizycznych prowadzących działalność według wielkości zatrudnienia w latach 2004-2014 (w %)

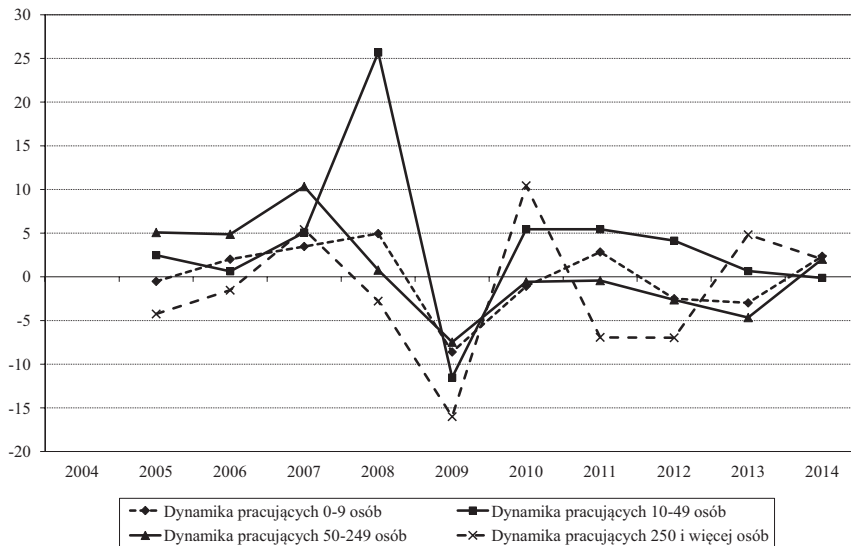
Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
0-9 osób	62,62	62,76	63,11	63,56	61,10	62,69	60,59	60,40	58,57	57,90	58,4
10-49 osób	21,92	21,89	21,44	20,85	24,43	23,22	24,90	25,64	27,55	28,27	27,63
50-249 osób	11,79	11,98	12,22	12,48	11,71	11,54	11,70	11,39	11,49	11,22	11,27
250 i więcej osób	3,67	3,37	3,23	3,10	2,76	2,55	2,81	2,57	2,38	2,61	2,64

Źródło: jak w tabeli 1.

Występowało duże zróżnicowanie w dynamice liczby osób pracujących w poszczególnych latach (por. wykres 2). W 2014 roku zanotowano wzrost liczby pracujących w mikro-

Wykres 2

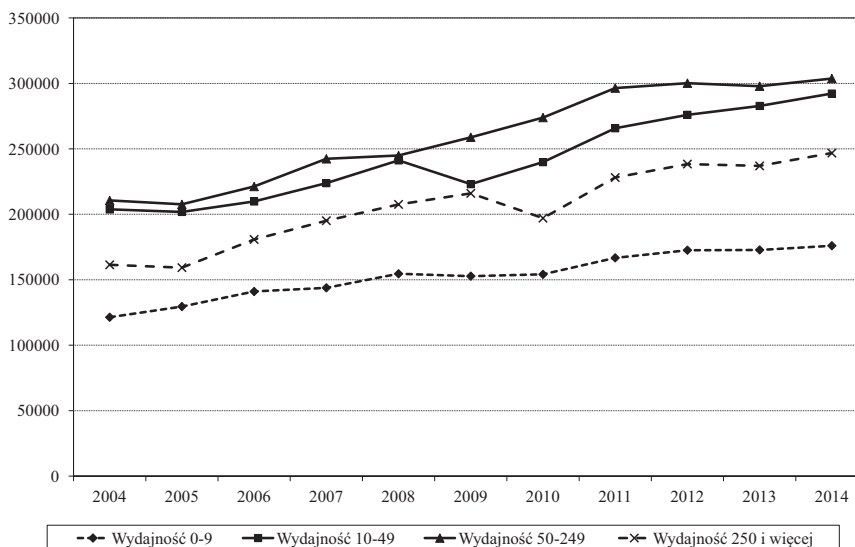
Dynamika liczby pracujących w podmiotach osób fizycznych w latach 2004-2014

Źródło: jak w wykresie 1.

Wykres 3

Wydajność pracy w mikrofirmach według wielkości zatrudnienia w latach 2004-2014

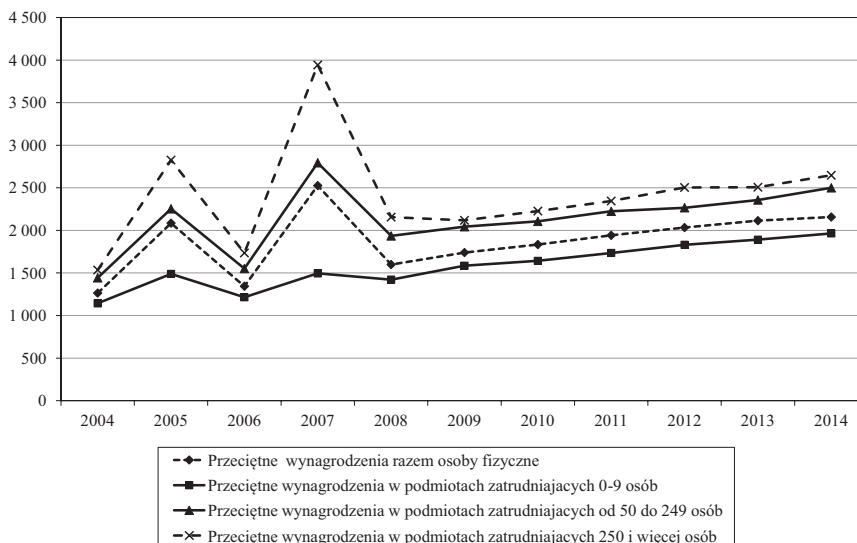
Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli 4.

firmach o 2,35%. Wzrost wystąpił w tych firmach po raz drugi – od 2009 roku, podobny zanotowano w 2011 roku – o 2,84%. W latach 2009-2013, poza 2011 rokiem, występowały coroczne spadki liczby pracujących, najwyższy w 2009 roku – o 8,6%. We wszystkich rodzajach firm osób fizycznych największe spadki pracujących zanotowano w 2009 roku. Zmienność dynamiki pracujących świadczy o wysokim ryzyku rynkowym firm osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Wydajność pracy, mierzona stosunkiem przychodów ogółem na liczbę pracujących (a więc przychodów przypadających na jednego pracującego) wskazuje na przyrost wydajności pracy w badanych latach z 121 380 zł na osobę wypracowaną w 2004 roku do 176 014 zł na osobę pracującą w 2014 roku. Poziom wydajności pracy sukcesywnie rośnie, ale w mikrofirmach, zatrudniających do 9 osób wydajność jest najniższa i stanowiła w 2014 roku 58% wydajności podmiotów osób fizycznych średnich firm zatrudniających od 50 do 249 osób. Dla ogółu firm w 2014 roku wydajność wynosiła 427 tys. zł na jednego pracującego. Dokonując pomiaru wydajności pracy w stosunku do liczby osób zatrudnionych uzyskujemy dla mikrofirm wynik 556,6 tys. zł na jednego zatrudnionego, a dla ogółu przedsiębiorstw wynik niewiele większy – 597,1 tys. zł na jednego zatrudnionego. Ta różnica wynika głównie z liczebności osób zatrudnionych i pracujących. W 2014 roku liczba osób pracujących, czyli zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, pracodawców pracujących na własny rachunek, osób wykonujących pracę

Wykres 4

Przeciętne wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w podmiotach osób fizycznych w latach 2004-2014

Źródło: jak w wykresie 1.

nakładczą wynosiła 2 997 436, natomiast osób zatrudnionych na umowę o pracę z powołania lub mianowania było 947 842, czyli o ponad 2 mln mniej.

Analizując przeciętne wynagrodzenie pracowników podmiotów osób fizycznych można stwierdzić, że dynamika wynagrodzeń w 2014 roku spadła do 3,91%, podczas gdy w latach 2011-2012 przekraczała 5,5%. Dynamika wynagrodzeń, porównywana ze wskaźnikami inflacji, utrzymuje się na dobrym poziomie. Jednak wynagrodzenia przeciętne w podmiotach osób fizycznych zatrudniających do 9 osób są najniższe od wielu lat. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na jednego zatrudnionego wynosiło w 2014 roku 1965 zł i jest zbliżone do minimalnej płacy. W analogicznych podmiotach dużych zatrudniających powyżej 250 osób przeciętna płaca wynosiła 2647 zł. Można stąd wnioskować, że mikrofirmy budowały swoją przewagę konkurencyjną wykorzystując przewagę kosztową. Niskie wynagrodzenia są jedną z przyczyn kształtowania się bardzo niskiego udziału kosztów w przychodach firm mikro, co z kolei rzutuje na wysokie zyski i rentowność.

Wyniki finansowe osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą

Analizując wyniki mikrofirm osób fizycznych przede wszystkim należy przyjrzeć się dynamice przychodów i kosztów.

Informacje o zmianach w przychodach i kosztach świadczą o strategii dostosowywania dynamiki kosztów do dynamiki przychodów. W okresie dekonjunktury, kiedy przychody spadały, również następowały spadki kosztów, zaś w okresach wzrostu przychodów następował wzrost kosztów, ale dość umiarkowany i niższy niż dynamika przychodów. W ostatnim badanym roku 2014 dynamika kosztów była dwa razy mniejsza niż dynamika przychodów. Stąd też tak dobre wyniki wskaźnika udziału kosztów w przychodach, który dla firm osób fizycznych zatrudniających do 9 osób jest najniższy od wielu lat oraz w ostatnich latach, począwszy od 2012 roku, ma tendencję malejącą. Jest to wyjątkowo dobry wynik (82,6% w 2014 roku) pozwalający na konkurowanie firm mikro ze średnimi i dużymi. Ta przewaga wynika jednak z różnic płacowych firm, o których była już mowa oraz stosunkowo niskich nakładów inwestycyjnych w mikrofirmach osób fizycznych (uwagi na temat nakładów inwestycyjnych zamieszczono w dalszych częściach opracowania). W 2014 roku przeciętne wynagrodzenie w mikrofirmach osób fizycznych było niższe niż przeciętne wynagrodzenia w firmach niefinansowych ogółem o 1934 zł.

Niski wskaźnik udziału kosztów w przychodach powoduje zazwyczaj wzrost zysku. Tak też działo się w przypadku mikrofirm. Zysk brutto wzrósł w latach 2010 i 2011 o ponad 7%, po czym w 2012 roku nastąpił spadek o 2,94%, a w 2013 roku ponowny wzrost, ale jedynie o 0,36%. W 2014 roku zanotowano wysoki (12,1%) wzrost zysku. W tym też roku udział procentowy zysku brutto mikrofirm w zysku brutto ogółem firm zatrudniających do 9 osób

wyniósł 81,8%. Zmiany w zysku brutto spowodowały zmiany w rentowności obrotu, spadek rentowności w latach 2011-2012, następnie niewielki wzrost rentowności w 2013 roku i wyraźny wzrost w 2014 roku – o 1,4 p.p.

Tabela 3

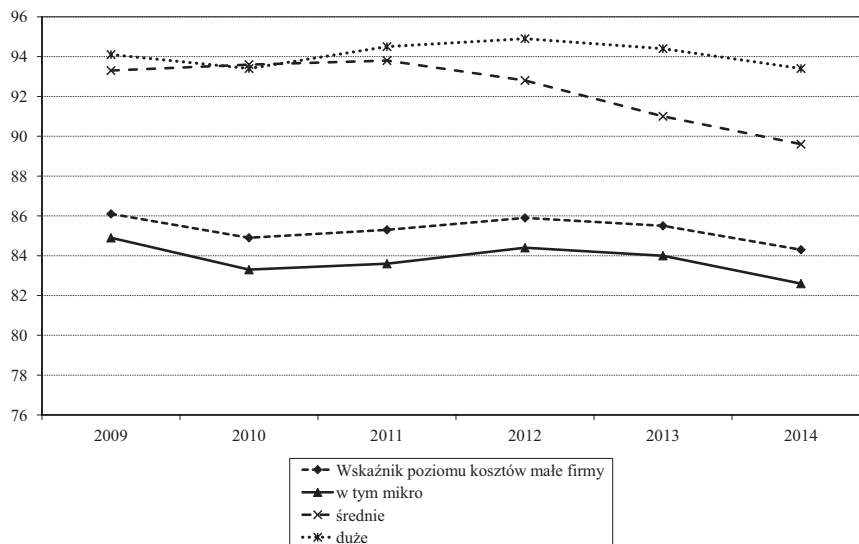
Wskaźnik poziomu kosztów w latach 2009-2014

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Małe firmy	86,1	84,9	85,3	85,9	85,5	84,3
w tym mikro	84,9	83,3	83,6	84,4	84	82,6
Średnie	93,3	93,6	93,8	92,8	91	89,6
Duże	94,1	93,4	94,5	94,9	94,4	93,4

Źródło: jak w tabeli 1.

Wykres 5

Wskaźnik poziomu kosztów w latach 2009-2014

Źródło: opracowanie własne.

Rentowność obrotu brutto w mikrofirmach w całym okresie badanym był wyższy niż rentowność w pozostałych firmach według klas wielkości. I tak, różnica między rentownością mikrofirm a rentownością małych firm wynosiła 1,5-1,7 p.p., dla średnich firm – od 6,4 p.p. do 10,4 p.p., dla dużych firm – ponad 10 p.p.

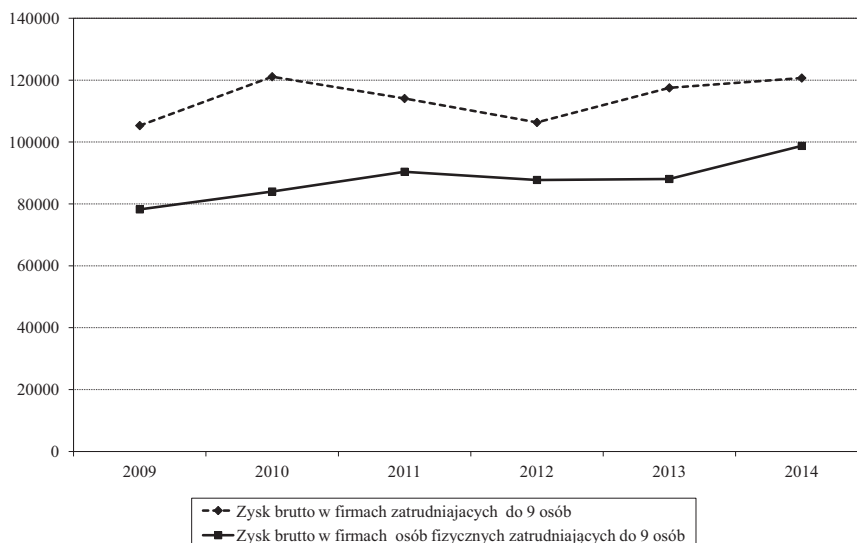
Tabela 4

Zysk brutto w mikrofirmach na tle zysku brutto w pozostałych firmach zatrudniających do 9 osób w latach 2009-2014

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014/2013 dynamika (w %)
Zysk brutto w firmach zatrudniających do 9 osób	105 307	121 102	114 066	106 332	117 503	120 681	2,70
Zysk brutto w firmach osób fizycznych zatrudniających do 9 osób	78 235	84 002	90 399	87 740	88 058	98 740	12,13
Udział % zysku brutto osób fizycznych w zysku brutto firm zatrudniających do 9 osób	74,3	69,4	79,3	82,5	74,9	81,8	

Źródło: jak w tabeli 1.

Wykres 6

Zysk brutto w mikrofirmach osób fizycznych w latach 2009-2014

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 5

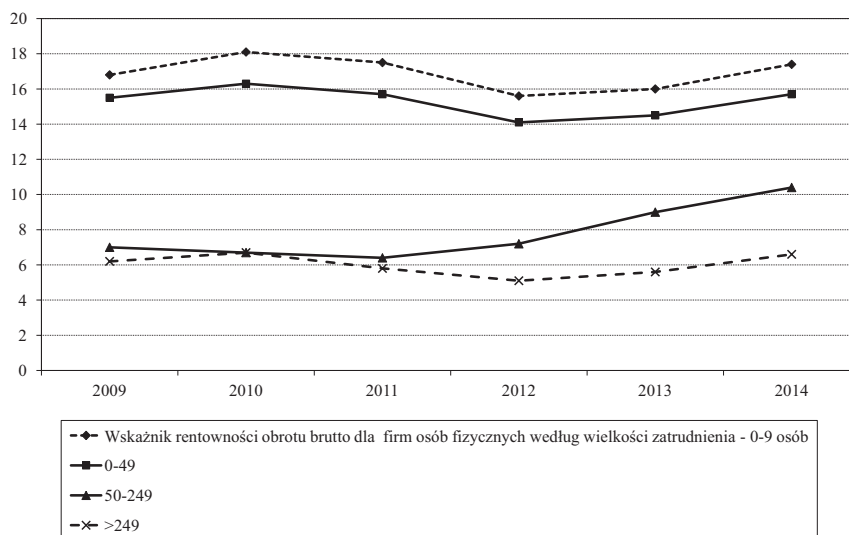
Wskaźnik rentowności obrotu brutto dla mikrofirm i pozostałych firm osób fizycznych według wielkości zatrudnienia w latach 2009-2014 (w %)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Firmy zatrudniające						
0-9 osób	16,8	18,1	17,5	15,6	16	17,4
0-49	15,5	16,3	15,7	14,1	14,5	15,7
50-249	7	6,7	6,4	7,2	9	10,4
>249	6,2	6,7	5,8	5,1	5,6	6,6

Źródło: jak w tabeli 1.

Wykres 7

Wskaźnik rentowności obrotu w latach 2009-2014

Źródło: jak w wykresie 6.

Charakterystyka majątku trwałego osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz badanie zależności przyrostu wartości majątku i nakładów inwestycyjnych od wyników finansowych podmiotów gospodarczych

Wartość brutto środków trwałych, inaczej wartość początkowa, według ustawy o rachunkowości obejmuje: „rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie

użytkowania dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zalicza się do nich grunty, budynki, lokale urządzenia techniczne i maszyny, środki transportu, narzędzia, przyrządy”.

W badanym okresie wartość brutto środków trwałych w mikrofirmach wzrosła z 47 535 mln zł do 113 338 mln zł, tj. o 65 803 mln zł, czyli o 138% (2,4-krotnie). W całym okresie do 2013 roku co roku następowały wzrosty wartości brutto środków trwałych, realnie wahające się od 4,5% do 10,5%, w latach 2012- 2013 – 6,5% oraz 6,2%. Tym bardziej zaskakujący jest fakt obniżenia wartości środków trwałych w 2014 roku o 0,7%. Wartość brutto środków trwałych dla osób fizycznych zatrudniających do 9 osób w 2014 roku stanowiła 6,9% środków trwałych brutto wszystkich osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz 6,2% środków trwałych brutto wszystkich przedsiębiorstw w Polsce.

Tabela 6

Wartość brutto środków trwałych w podmiotach osób fizycznych w latach 2004-2014

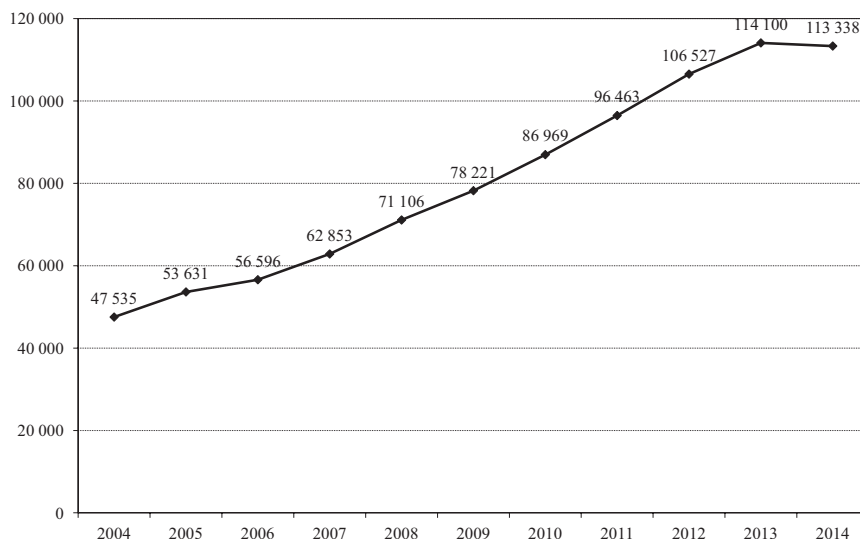
Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wartość brutto środków trwałych w podmiotach osób fizycznych zatrudniających do 9 osób (w mln PLN)	47 535	53 631,32	56 596	62 852,6	71 106	78 221	86 969	96 463	106 527	114 100	113 338
Dynamika nominalna (w %)		12,82	5,53	11,05	13,13	10,01	11,18	10,92	10,43	7,11	-0,67
Dynamika realna (w %)		10,5	4,5	8,3	8,6	6,3	8,4	6,3	6,5	6,2	-0,7

Źródło: jak w tabeli 1.

Wartość brutto środków trwałych w podmiotach osób fizycznych zatrudniających do 9 osób wzrastała w całym okresie badanym w przeliczeniu na podmiot, poza ostatnim 2014 rokiem – wtedy wartość ta spadła. Przeciętnie w firmie wartość ta powiększyła się z 30,2 tys. zł do 68,9 tys. zł na jedną firmę. W ostatnim badanym roku nastąpiło powiększenie liczebności firm i jednocześnie spadek wartości brutto środków trwałych. Stąd też znaczne obniżenie wartości przypadającej na podmiot. Tym samym wyposażenie majątkowe firmy wynosi aktualnie ok. 69 tys. zł (przeciętnie w firmach ogółem 988 tys. zł). Wyposażenie majątkowe na jednego zatrudnionego wynosiło w 2014 roku 37,8 tys. zł. Jest to także dwukrotnie więcej niż w 2004 roku – 15,7 tys. zł, ale w 2014 roku nastąpił spadek wyposażenia majątkowego na osobę pracującą o 1,16 tys. zł.

Wykres 8

Wartość brutto środków trwałych w podmiotach osób fizycznych zatrudniających do 9 osób w latach 2004-2014

Źródło: jak w wykresie 6.

Tabela 7

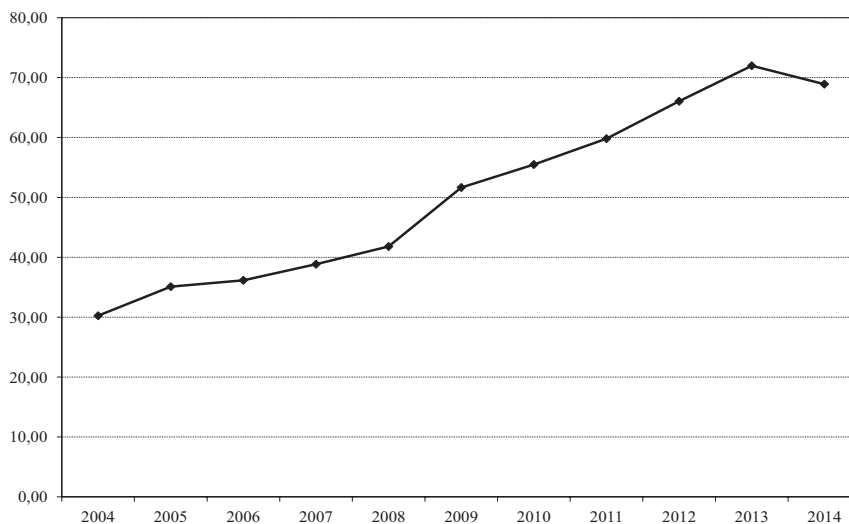
Wyposażenie majątkowe na podmiot i na osobę mikrofirmach w latach 2004-2014

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wartość brutto środków trwałych na podmiot w przedsiębiorstwach osób fizycznych zatrudniających do 9 osób (w tys. PLN)	30,24	35,09	36,15	38,84	41,80	51,65	55,49	59,81	66,05	71,98	68,91
Wartość brutto środków trwałych na jednego pracującego w podmiotach osób fizycznych zatrudniających do 9 osób (w tys. PLN)	15,73	17,84	18,46	19,81	21,35	25,70	28,89	31,16	35,29	38,96	37,81
Rotacja środków trwałych	7,72	7,26	7,64	7,26	7,24	5,94	5,34	5,35	4,89	4,43	4,66

Źródło: jak w tabeli 1.

Wykres 9

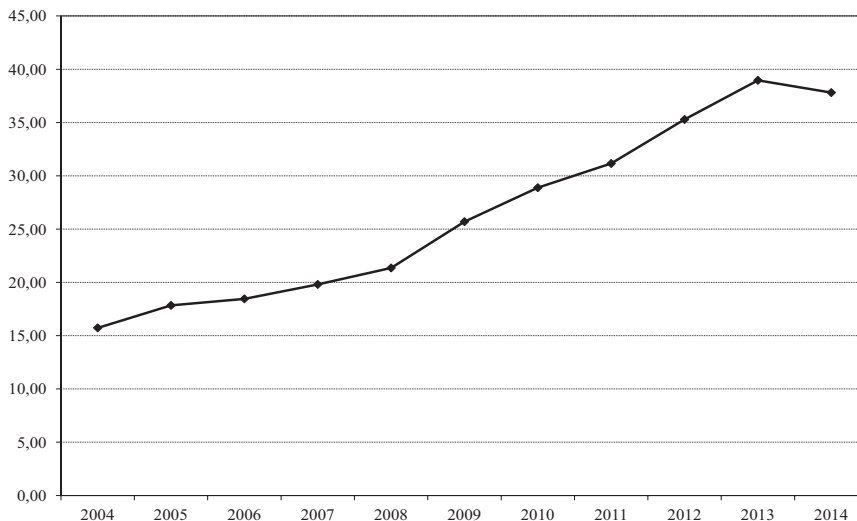
Wartość brutto środków trwałych na podmiot w przedsiębiorstwach osób fizycznych zatrudniających do 9 osób (w tys. PLN)

Źródło: *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych...* (wydania z lat 2005-2015).

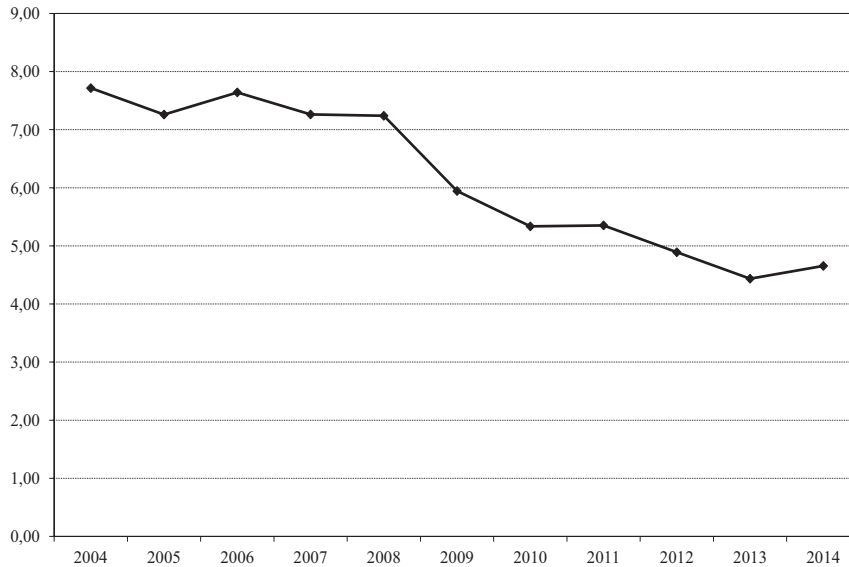
Wykres 10

Wartość brutto środków trwałych na jednego pracującego w podmiotach osób fizycznych zatrudniających do 9 osób (w tys. PLN)

Źródło: jak w wykresie 9.

Wykres 11
Rotacja środków trwałych

Źródło: jak w wykresie 6.

Rotacja majątku trwałego w mikrofirmach osób fizycznych w badanym okresie spadła z 7,72 do 4,66.

Z roku na rok notowano coraz niższą rotację na skutek wyższej dynamiki majątku niż przychodów. Można tłumaczyć to tym, że wypracowane zyski osób fizycznych były inwestowane w majątek trwały, powiększając zamożność osób fizycznych. W 2014 roku rotacja majątku trwałego nieznacznie wzrosła na skutek wysokiej dynamiki przychodów i spadku wartości majątku trwałego. Warto również podkreślić, że współczynnik korelacji przychodów i majątku trwałego dla okresu badanego był wysoki i wyniósł 0,851956572, co świadczy o dużej zależności wzrostu majątku trwałego od osiągniętych przychodów oraz przyrostu majątku trwałego od osiągniętych wyników finansowych.

Rentowność majątku trwałego była również bardzo wysoka i co roku spadała, ze 100% w 2009 roku do 77,2% w 2013 roku. W roku 2014 zanotowano wzrost rentowności majątku trwałego aż o 9,9 p.p. do 87,1%. Zmiana ta była skutkiem bardzo wysokiego przyrostu zysku brutto (o 12,13%) i spadku wartości brutto majątku trwałego (o 0,66%). W kolejnych badanych latach wartość brutto majątku trwałego bardzo szybko rosła, szybciej niż zysku, co może świadczyć o strategii lokowania nadwyżek finansowych w majątku trwałym przez osoby fizyczne.

Według danych GUS z 2014 roku majątek trwały w przedsiębiorstwach zatrudniających do 9 osób w 51,7% to budynki i lokale, 20,9% - maszyny i urządzenia oraz w 27,4% - środki transportu. Proporcje te niewiele zmieniły się od 2009 roku, kiedy budynki i lokale stanowiły 49,8%, maszyny i urządzenia – 21,8%, a środki transportu 28,3%. Stopień zużycia majątku trwałego w 2014 roku dla podmiotów zatrudniających do 9 osób wynosił: budynków i lokali – 23,6%, maszyn i urządzeń – 59,9%, środków transportu – 56,9%. Dane te wskazują, że mikrofirmy lokują swoje nadwyżki finansowe przede wszystkim w lokale i budynki i w ten sposób powiększają zasoby i zamożność.

Tabela 8

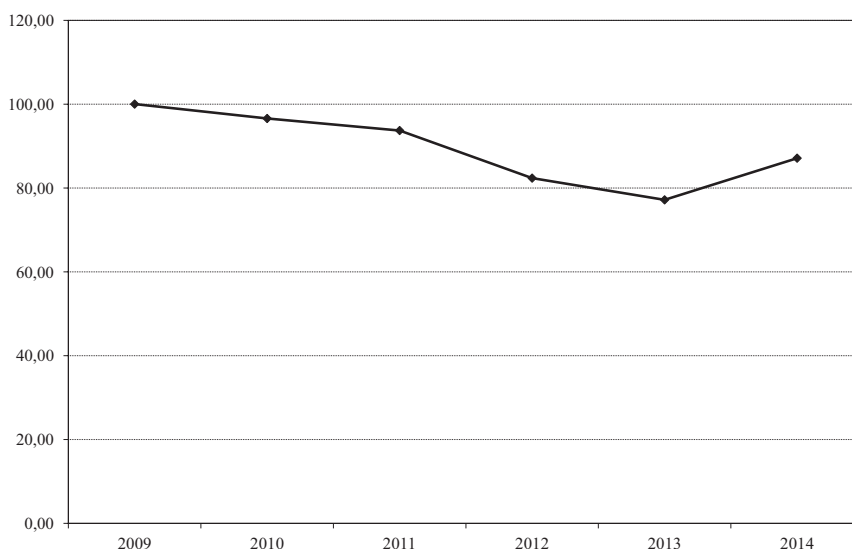
Rentowność brutto majątku trwałego w latach 2009-2014

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014/ 2013
Zysk brutto (w mln PLN)	78 235	84 002	90 399	87 740	88 058	98 740	12,13
Majątek trwały (w mln PLN)	78 221	86 969	96 463	106 527	114 100	113 338	-0,66
Rentowność brutto majątku trwałego	100,0	96,6	93,7	82,4	77,2	87,1	+9,9

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 12

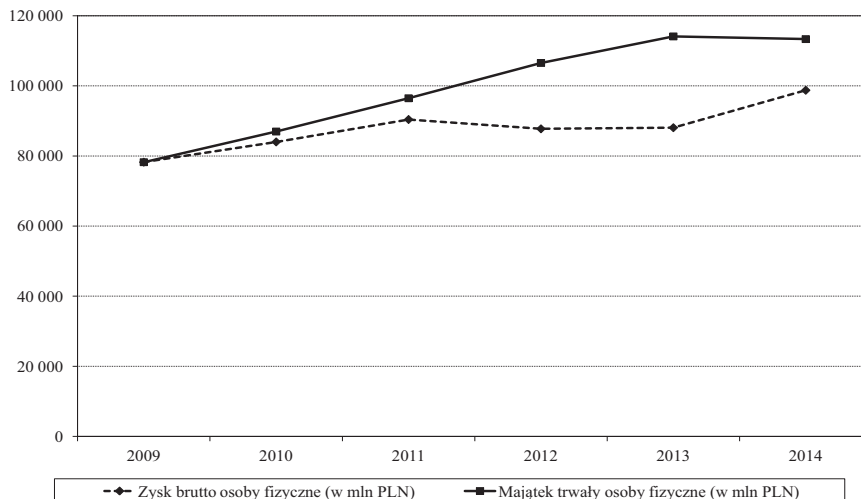
Rentowność majątku trwałego w latach 2009-2014

Źródło: jak w wykresie 6.

Wykres 13

Zysk brutto i wartość majątku trwałego w firmach zatrudniających 0-9 osób w latach 2009-2014

Źródło: jak w wykresie 6.

Majątek trwały i nakłady inwestycyjne zależą także od wypracowanych zysków. Współczynnik korelacji majątku trwałego brutto i zysku brutto za lata 2009-2014 wyniósł 0,79720912, dokumentując dość znaczną zależność wartości brutto środków trwałych od wypracowanego zysku.

Analizowane dane dotyczące nakładów inwestycyjnych wskazują na trend wzrostowy, chociaż należy zaznaczyć występującą dużą zmienność nakładów dla mikrofirm, szczególnie po 2011 roku. Nakłady na używane środki trwałe, po spadku w dwóch kolejnych latach 2012 i 2013, ponownie wzrosły znacząco o 46,5%. W tym samym czasie podmioty osób prawnych zanotowały spadek nakładów inwestycyjnych na używane środki trwałe o 55,5%. Po spadku nakładów w 2013 roku, wystąpił duży ich wzrost na nowe środki trwałe w 2014 roku w mikrofirmach – o 69,9%, czyli o 6 357 mln zł. W podmiotach osób prawnych nastąpił spadek nakładów na nowe środki trwałe o 11,4%.

Występująca duża zmienność w ponoszonych nakładach inwestycyjnych świadczy o wysokim ryzyku inwestycyjnym.

Dane o nakładach inwestycyjnych ponoszonych na jedno przedsiębiorstwo uwidaczniają relatywnie niski poziom tych nakładów – w 2014 roku wynosiły one średnio niespełna 11 tys. zł na podmiot. Widoczna jest także duża zmienność nakładów inwestycyjnych na jednostkę w podmiotach osób prawnych. W podmiotach osób fizycznych następował dość stabilny wzrost nakładów inwestycyjnych na jednostkę. Od 2004 roku kiedy nakłady wynosiły 3,6 tys. zł na podmiot, kwota nakładów inwestycyjnych powiększyła się trzykrotnie.

Tabela 9
Nakłady inwestycyjne w podmiotach zatrudniających do 9 osób

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014/ 2013
Wyszczególnienie												
Liczba przedsiębiorstw - ogółem	1 653 856	1 615 167	1 652 998	1 713 194	1 787 909	1 604 417	1 655 064	1 710 598	1 719 187	1 693 785	1 764 597	
Liczba przedsiębiorstw - osoby fizyczne	1 572 052	1 528 465	1 565 463	1 618 372	1 701 144	1 514 312	1 567 265	1 612 926	1 612 900	1 585 081	1 644 714	
Liczba przedsiębiorstw - osoby prawne	81 805	86 701	87 535	94 822	86 765	90 105	87 799	97 672	106 287	108 704	119 883	
Nakłady inwestycyjne ogółem (w mln PLN)												
Nakłady inwestycyjne ogółem	11 364	11 842	14 179	18 321	20 356	21 853	24 848	28 282	24 370	26 461	30 012	13,4 %
Osoby fizyczne	5 720	5 660	6 866	9 608	11 556	11 555	11 624	13 571	13 562	10 891	18 089	66,1%
Osoby prawne	5 644	6 182	7 313	8 713	8 800	10 298	13 224	14 711	10 809	15 570	11 923	-22,8%
Nakłady inwestycyjne na nowe środki trwałe i modernizację (w mln PLN)												
Nakłady inwestycyjne na nowe środki trwałe i modernizację ogółem	10 559	10 899	12 965	16 626	17 395	18 081	20 955	23 637	20 026	20 416	25 483	24,8%
Osoby fizyczne	5 298	5 252	6 491	9 063	10 322	9 754	9 574	11 255	11 393	9 090	15 447	69,9%
Osoby prawne	5 261	5 647	6 474	7 563	7 073	8 327	11 381	12 382	8 633	11 326	10 035	-11,4%

Nakłady inwestycyjne na zakup używanych środków trwałych (w mln PLN)

Nakłady inwestycyjne na zakup używanych środków trwałych	805	1 214	1 695	2 961	3 772	3 893	4 644	4 344	6 045	4 529	-25,0%
Osoby fizyczne	422	375	545	1 234	1 801	2 050	2 316	2 169	1 802	2 641	46,5%
Osoby prawne	383	839	1 150	1 727	1 971	1 843	2 328	2 175	4 243	1 888	-55,5%

Źródło: jak w tabeli 1.

Tabela 10

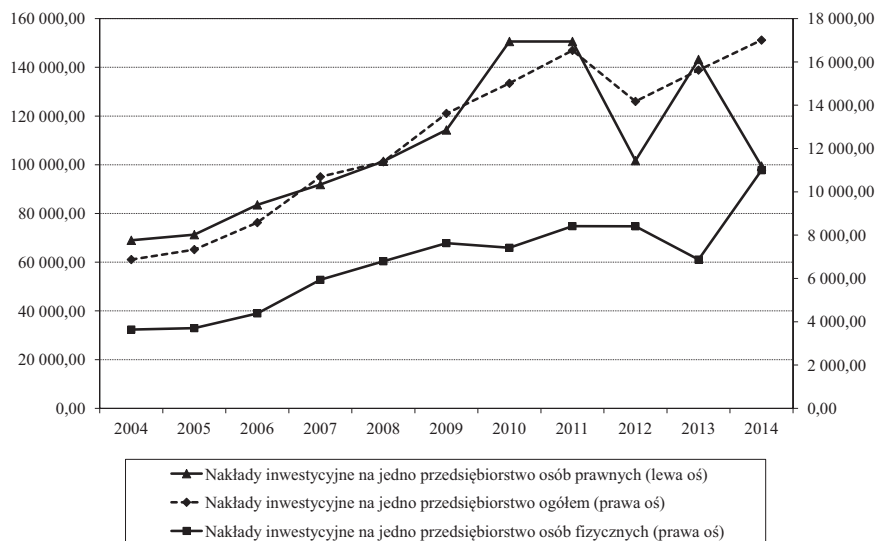
Nakłady inwestycyjne na 1 przedsiębiorstwo zatrudniające 0-9 osób w latach 2004-2014 (w PLN)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nakłady inwestycyjne na jedno przedsiębiorstwo ogółem	6 871,21	7 331,75	8 577,75	10 694,06	11 385,37	13 620,52	15 013,32	16 533,40	14 175,30	15 622,41	17 007,85
Nakłady inwestycyjne na jedno przedsiębiorstwo osób fizycznych	3 638,56	3 703,06	4 385,92	5 936,83	6 793,08	7 630,53	7 416,74	8 413,90	8 408,46	6 870,94	10 998,26
Nakłady inwestycyjne na jedno przedsiębiorstwo osób prawnych	68 993,34	71 302,52	83 543,73	91 887,96	101 423,39	114 288,89	150 616,75	150 616,35	101 696,35	143 233,00	99 455,30

Źródło: jak w tabeli 1.

Wykres 14

Nakłady inwestycyjne na 1 przedsiębiorstwo zatrudniające 0-9 osób w latach 2004-2014

Źródło: jak w wykresie 1.

Tabela 11

Zysk a nakłady na środki trwale w mikrofirmach w latach 2009-2014 (w mln PLN)

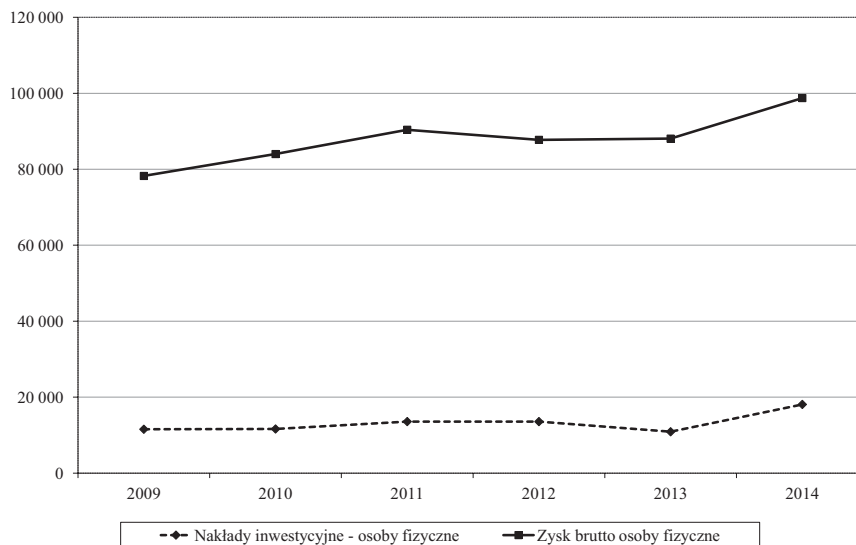
Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014/ 2013
Nakłady inwestycyjne - osoby fizyczne	11 555	11 624	13 571	13 562	10 891	18 089	66,1%
Zysk brutto osoby fizyczne	78 235	84 002	90 399	87 740	88 058	98 740	12,1%

Źródło: jak w tabeli 1.

Nakłady inwestycyjne wyraźnie zależą od wyników finansowych – spadek zysku powoduje spadek nakładów inwestycyjnych i na odwrót. Współczynnik korelacji zysku i nakładów inwestycyjnych w wysokości 0,84137762 świadczy o dużej zależności nakładów od wypracowanego zysku. Należy zaznaczyć, że polskie mikrofirmy wypracowują zysk brutto ponad 5-krotnie wyższy niż nakłady inwestycyjne. Jeśli zapłaciłyby podatek w maksymalnej wysokości 19%, potencjalny zysk netto wynosiłby 79 979 mln zł i przekraczałby nakłady inwestycyjne ponad 4-krotnie. Mikrofirmy posiadają, wobec powyższego duże rezerwy finansowe i mogłyby realizować inwestycje o znacznie wyższej wartości.

Wykres 15

Zysk a nakłady na środki trwałe w mikrofirmach w latach 2009-2014

Źródło: jak w wykresie 1.

Tabela 12

Rentowność majątku trwałego w latach 2009-2014 (w %)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rentowność majątku trwałego	100,02	96,59	93,71	82,36	77,18	87,12
Wskaźnik rentowności obrotu	16,8	18,1	17,5	15,6	16	17,4
Wskaźnik intensywności inwestycji = nakłady inwestycyjne/wartość majątku trwałego	14,77	13,37	14,07	12,73	9,55	15,96

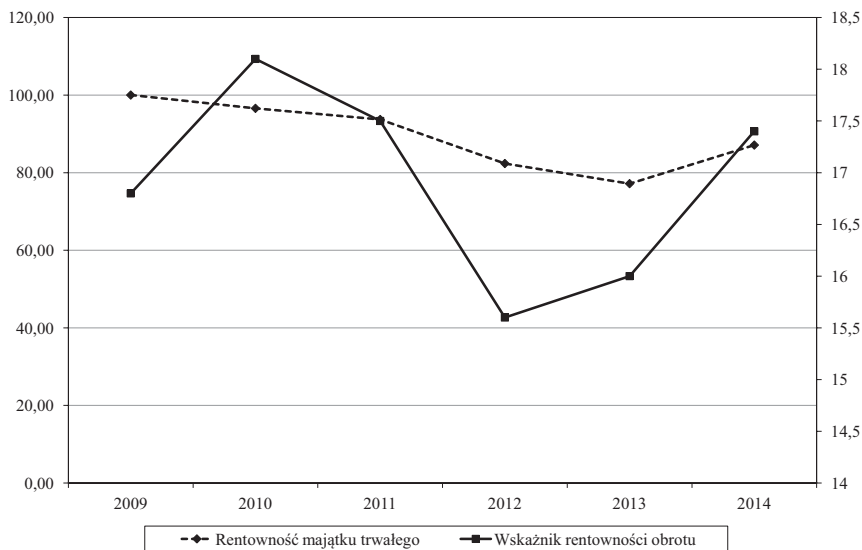
Źródło: jak w tabeli 1.

Współczynnik korelacji dla rentowności obrotu i rentowności majątku trwałego wykazuje wartość 0,69407859, co oznacza wysoką zależność między tymi wskaźnikami. Rentowność majątku trwałego wyznacza kierunek zmian w efektywności wykorzystania majątku trwałego.

Współczynnik korelacji rentowności obrotu brutto i wskaźnika intensywności inwestycji również potwierdza współzależność tych miar, chociaż nie tak silną jak poprzednia (współczynnik korelacji 0,5561914). Spadek rentowności obrotu powoduje spadek intensywności nakładów inwestycyjnych, a wzrost rentowności obrotu także tendencje wzrostowe w nakładach inwestycyjnych.

Wykres 16

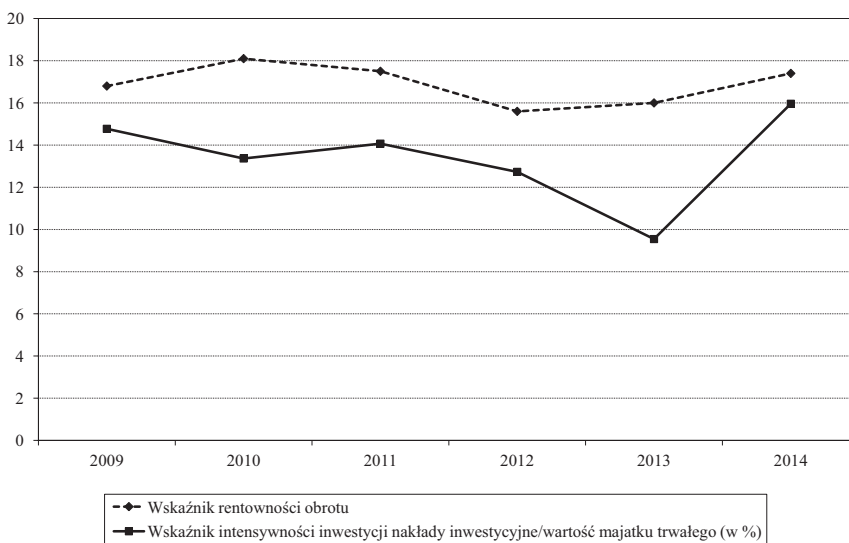
Rentowność majątku a rentowność obrotu

Źródło: jak w wykresie 1.

Wykres 17

Rentowność obrotu a intensywność inwestycji

Źródło: jak w wykresie 1.

Badanie wpływu majątku trwałego na produkcję i wartość dodaną

Produktywność majątku trwałego mikrofirm jest wysoka, np. w 2014 roku wynosiła 4,65, zatem wartość produkcji przekraczała 4,6-krotnie wartość majątku trwałego brutto i była wyższa niż dla ogółu mikrofirm. Jednak produktywność spadała z roku na rok w okresie 2004-2013. W 2014 roku produktywność majątku po raz pierwszy od wielu lat wrosła na skutek wzrostu produkcji i spadku wartości majątku. Występowała także wysoka korelacja (współczynnik korelacji 0,72029) między wartością produkcji a wartością brutto środków trwałych. Generalnie zmiany w wartości brutto środków trwałych wyznaczały trend produkcji.

Podobnie jak w przypadku produkcji, wartość dodana na jednostkę zaangażowanego majątku trwałego w mikrofirmach osób fizycznych ukształtowała się powyżej 1 i była wyższa niż dla podmiotów mikro ogółem, ale prawie w całym okresie badanym aż do 2013 roku włącznie – spadała. Dopiero w 2014 roku po raz pierwszy uległa poprawie i wzrosła o 0,09 p.p. Współczynnik korelacji między wartością brutto środków trwałych a wartością dodaną osób fizycznych wyniósł 0,727071, co świadczy o dość wysokiej współzależności między zmiennymi.

Wartość dodaną można też przedstawić w postaci modeli zależnych od wielu zmiennych.

$$\frac{\text{Wartość Dodana}}{\text{l.pracowników}} = \frac{\text{Wartość Dodana}}{\text{sprzedaż}} \times \frac{\text{sprzedaż}}{\text{środki trwałe}} \times \frac{\text{środki trwałe}}{\text{liczba pracowników}}$$

lub

$$\frac{\text{Wartość Dodana}}{\text{l.pracowników}} = \frac{\text{Wartość Dodana}}{\text{środki trwałe}} \times \frac{\text{środki trwałe}}{\text{liczba pracowników}}$$

Dla 2014 roku model drugi określa wartość dodaną jako iloczyn wartości dodanej na jednostkę zaangażowanych środków trwałych 1,36 mnożone przez wyposażenie majątkowe pracowników 37,81 tys. zł, co daje wynik ponad 51,4 tys zł wypracowanej wartości dodanej na jednego zatrudnionego, przy czym zmiany w wyposażeniu majątkowym pracowników wpłynęły negatywnie na wartość dodaną, ponieważ wyposażenie na jednego pracownika zmniejszyło się, mimo wysokiej dynamiki nakładów inwestycyjnych. Zmiany w produktywności majątku trwałego wpłynęły pozytywnie na wartość dodaną wypracowaną na jednego pracownika.

Tabela 13
Produktywność majątku trwałego mikrofirm w latach 2004-2014

Wyszczególnienie		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wartość brutto środków trwałych; stan w dniu 31 XII (w mln PLN)	a – osoby ogółem	96 270	108 078	115 636	126 879	141 625	151 764	166 287	183 366	205 994	218 821	235 849
	b – osoby fizyczne	47 535	53 631	56 596	62 853	71 106	78 221	86 969	96 463	106 527	114 100	113 338
Wartość produkcji (w mln PLN)	a – osoby ogółem	594 836	547 046	632 765	733 962	728 588	691 175	703 093	753 962	749 202	774 467	797 693
	b – osoby fizyczne	424 362	388 644	431 818	515 205	513 144	464 718	460 327	515 205	514 982	504 076	526 736
Wartość produkcji / majątek trwały ogółem		6,2	5,1	5,5	5,9	5,1	4,6	4,2	4,1	3,6	3,5	3,4
Wartość produkcji / majątek trwały osób fizycznych		8,9	7,2	7,6	8,2	7,2	5,9	5,3	5,3	4,8	4,4	4,6

Źródło: jak w tabeli 1.

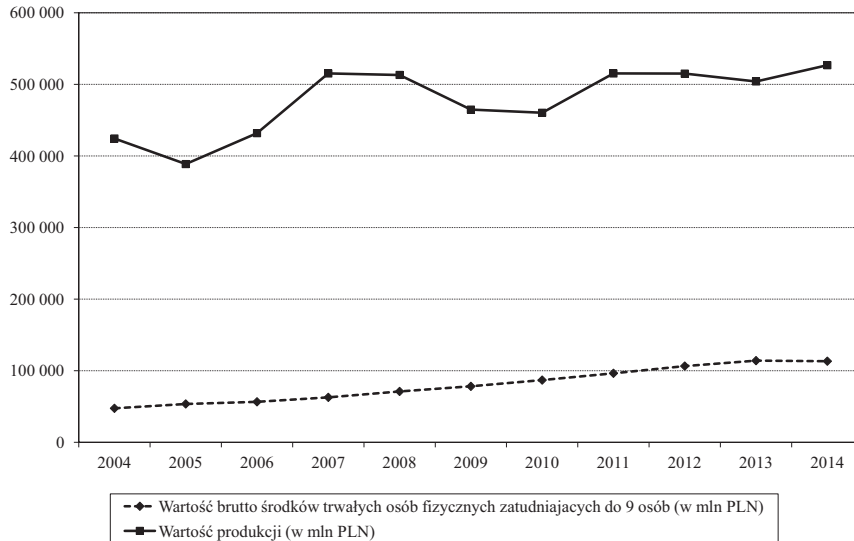
Tabela 14
Produktywność majątku trwałego mikrofirm w latach 2004-2014

Wyszczególnienie		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wartość brutto środków trwałych (w mln PLN)	a – osoby ogółem	96 270	108 078	115 636	126 879	141 625	151 764	166 287	183 366	205 994	218 821	235 849
	b – osoby fizyczne	47 535	53 631	56 596	62 853	71 106	78 221	86 969	96 463	106 527	114 100	113 338
Wartość produkcji (w mln PLN)	a – osoby ogółem	594 836	547 046	632 765	733 962	728 588	691 175	703 093	753 962	749 202	774 467	797 693
	b – osoby fizyczne	424 362	388 644	431 818	515 205	513 144	464 718	460 327	515 205	514 982	504 076	526 736
Produktywność majątku trwałego		8,93	7,25	7,63	8,20	7,22	5,94	5,29	5,34	4,83	4,42	4,65

Źródło: jak w tabeli 1.

Wykres 18

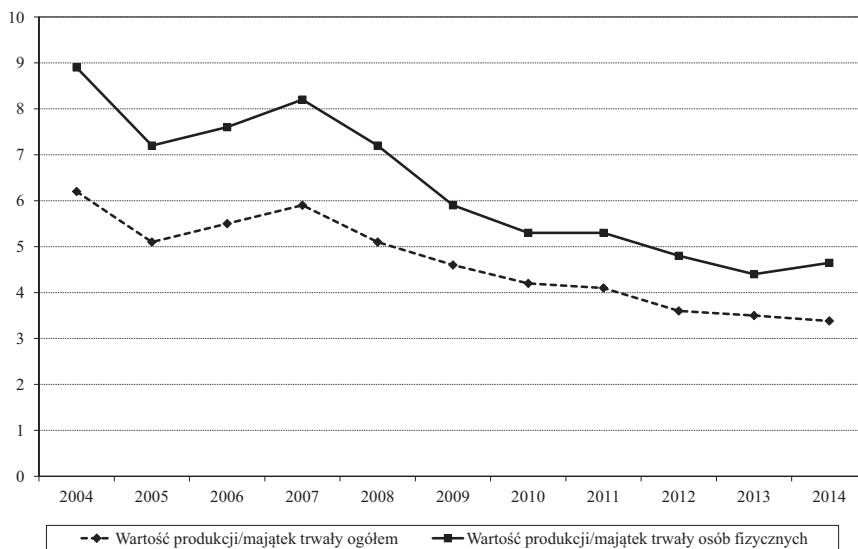
Wartość produkcji a wartość brutto środków trwałych

Źródło: jak w wykresie 1.

Wykres 19

Produktywność majątku trwałego w mikrofirmach

Źródło: jak w wykresie 1.

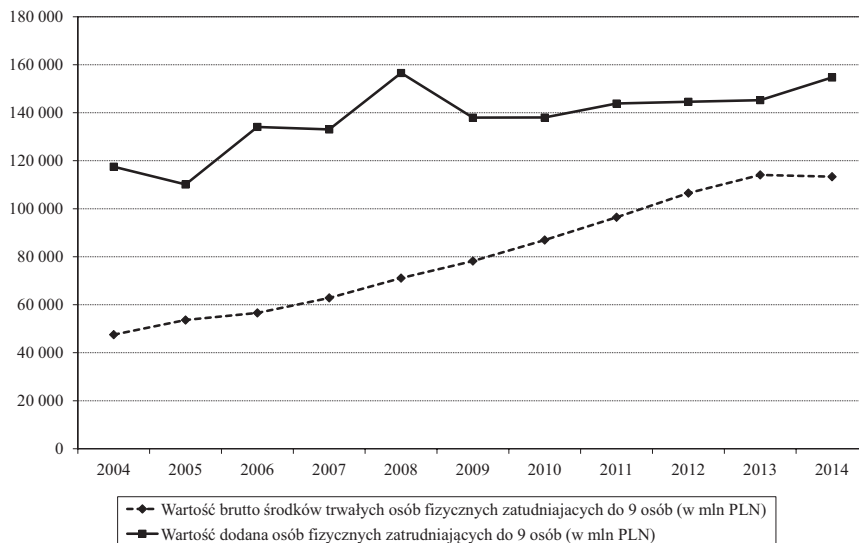
Tabela 15
Wartość brutto środków trwałych a wartość dodana

Wyszczególnienie		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wartość brutto środków trwałych w mln zł; stan w dniu 31 XII (w mln PLN)	a – ogółem	96 270	108 078	115 636	126 879	141 625	151 764	166 287	183 366	205 994	218 821	235 849
	b – osoby fizyczne	47 535	53 631	56 596	62 853	71 106	78 221	86 969	96 463	106 527	114 100	113 338
Wartość dodana (w mln PLN)	a – ogółem	163 172	158 043	198 727	205 692	221 166	218 237	213 651	214 615	211 110	223 281	238 652
	b – osoby fizyczne	117 519	110 108	134 094	133 045	156 554	137 967	138 005	143 832	144 572	145 255	154 691
Wartość dodana/liczbę przedsiębiorstw		74 755	72 038	85 658	82 209	92 029	91 109	88 055	89 175	89 635	91 639	94 053
Wartość dodana ogółem/majątek trwały ogółem		1,69	1,46	1,72	1,62	1,56	1,44	1,28	1,17	1,02	1,02	1,01
Wartość dodana osób fizycznych/majątek trwały osób fizycznych		2,47	2,05	2,37	2,12	2,20	1,76	1,59	1,49	1,36	1,27	1,36
Wartość dodana/sprzedaż		0,32	0,28	0,31	0,29	0,30	0,30	0,30	0,28	0,28	0,29	0,29
Wartość dodana/liczba pracowników (w PLN)		38 894,5	36 631,3	43 729,1	41 930,9	47 014,0	45 332,2	45 840,3	46 456,0	47 893,6	49 599,8	51 607,8

Źródło: jak w tabeli 1.

Wykres 20

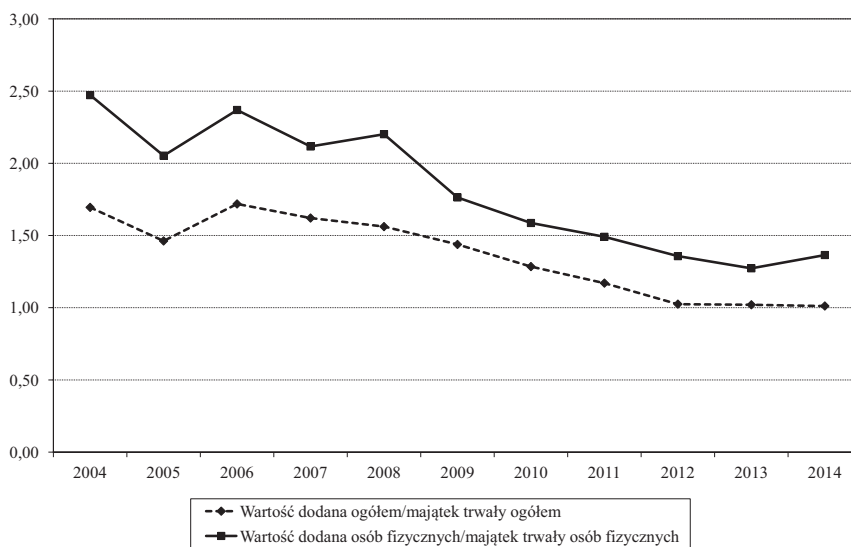
Wartość dodana a wartość brutto środków trwałych

Źródło: jak w wykresie 1.

Wykres 21

Wartość dodana przypadająca na majątek trwały

Źródło: jak w wykresie 1.

Wynika to przede wszystkim z niedoborów inwestycyjnych, zbyt niskich nakładów inwestycyjnych w latach ubiegłych. Brak nastawienia proinwestycyjnego może wynikać między innymi z podstaw regulacyjnych nie sprzyjających powstawaniu nowych firm na solidnych, prorozwojowych zasadach.

Badania wykazują bowiem, że duża część firm powstaje bez przygotowania, a wśród samozatrudnionych w Polsce 37% założyło działalność z konieczności, podczas gdy w UE było to 23% i 27% w krajach innowacyjnych (*Raport...* 2015, s. 46).

Badania PARP (*Raport...* 2015, s. 96) wykazały, że stosunkowo mała liczba osób korzystała ze wsparcia pomocy publicznej. Wśród MSP, w tym mikrofirm, było to jedynie 6,2%.

Ciekawe spostrzeżenia dotyczyły powodów nie korzystania z pomocy. Aż 49,7% firm twierdziło, że nie ma takiej potrzeby, 28% firm nie korzystało z powodu braku wiedzy na ten temat, u 13,6% respondentów brak było wiary, że można uzyskać pomoc, a 12,2% odpowiedziało, że nie ma zaufania do tego typu pomocy.

Odpowiedzi powyższe, jak również zakładanie działalności dla samozatrudnienia z konieczności powoduje, że osoby te nie mają wizji i strategii rozwoju firmy, nie wierzą we własne siły. Dla dużej części osób fizycznych zakładających działalność gospodarczą jest to sposób na brak pracy etatowej, jednak osoby te nie mają odpowiedniej wiedzy, aby rozwijać własną firmę. Trudno więc oczekiwać w tej często jednoosobowej działalności przekształceń w kierunku innowacyjności. Odpowiedź „nie ma potrzeby korzystania z pomocy publicznej” pokrywa się często ze stwierdzeniem „wystarczy mi to, co mam”.

Podsumowanie

W rozwoju mikrofirm pojawiało się wiele pozytywnych zjawisk. Do mocnych stron można zaliczyć: duży udział podmiotów osób fizycznych – 90,9% w 2014 roku. Osoby fizyczne zatrudniające do 9 osób, tzw. mikrofirmy stanowiły 98,1% przedsiębiorstw osób fizycznych ogółem. Po spadku liczebności podmiotów w latach 2007-2013, w 2014 roku nastąpił wyraźny wzrost tych podmiotów. W badanym okresie występował również wzrost wydajności pracy (przychody na jednego zatrudnionego), rosnący trend w wynagrodzeniach, wzrost wartości brutto środków trwałych, wysoki poziom przychodów w całym podsektorze, niższa dynamika kosztów niż dynamika przychodów, niski, z tendencją spadkową, wskaźnik udziału kosztów w przychodach wynoszący w 2014 roku 82,6%. Zanotowano wzrosty w zyskach. Zanotowano także stosunkowo wysoki wskaźnik rentowności majątku trwałego i jego wzrost w 2014 roku po spadkach od 2009 roku oraz wysoki poziom rentowności obrotu. Rosnący wartościowo majątek był więc w miarę efektywnie wykorzystywany.

Ocena wpływu majątku na PKB dotyczy bezpośrednio zmian w wartości majątku i jego efektywnego wykorzystania, wytwarzanej produkcji i wartości dodanej, pośrednio także do-

konywanych inwestycjach oraz amortyzacji. Dynamika inwestycji w mikrofirmach w 2014 roku była bardzo wysoka, zarówno dla używanych, jak też nowych środków trwałych. Zauważalna jest jednak duża zmienność w nakładach inwestycyjnych, co budzi zaniepokojenie dotyczące kierunku przyszłych zmian w nakładach inwestycyjnych. Stosunkowo wysoki poziom rotacji majątku trwałego świadczy o lepszych możliwościach i efektywności wykorzystania majątku. Niepokojący jednak był fakt ciągłego spadku rotacji majątku trwałego, zatrzymany dopiero w 2014 roku. Odwrócony został także trend malejący w rentowności majątku trwałego w 2014 roku, a także zakończył się spadek produktywności majątku ogółem zanotowany w latach 2007-2013.

Po wielu latach spadku wartości dodanej na jednostkę zaangażowanego majątku, w 2014 roku nastąpił również wzrost tego wskaźnika oraz niewielki wzrost produktywności majątku ogółem mierzony stosunkiem wypracowanej wartości dodanej na jednostkę zaangażowanego majątku. Dane dotyczące wykorzystania majątku trwałego w 2014 roku świadczą o pewnym pozytywnym zwrocie dotyczącym efektywności wykorzystania majątku trwałego i dają nadzieję na wzrost udziału mikrofirm w tworzeniu PKB. Jednak mikrofirmy będą wymagały przewyciężenia niekorzystnych zjawisk, jak: stosunkowo niski poziom nakładów inwestycyjnych na zatrudnionego (3104 zł), niski poziom nakładów inwestycyjnych na przedsiębiorstwo (10 998 zł), niska wartość majątku na jedno przedsiębiorstwo, niska skłonność, wręcz niechęć do innowacji. Niezbędna wydaje się też poprawa struktury majątkowej, w której 51,7% majątku to budynki i budowle z niskim stopniem zużycia (23,6%), a maszyny i urządzenia do produkcji, które decydują o nowoczesności produktów stanowią tylko 20,9% majątku ze znacznym stopniem zużycia (59,9%).

Mimo osiągnięcia dobrych wyników finansowych, zysku i rentowności ważne jest też badanie efektywności wykorzystania majątku trwałego, inwestycji i produktywności, bo właśnie w inwestycjach i efektywnym wykorzystaniu majątku trwałego tkwi duża część sukcesu firmy i jej pozytywnego wpływu na wzrost PKB.

Bibliografia

- Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2014 r.* (2015), „Informacje i opracowania statystyczne”, GUS, Warszawa.
- Raport o stanie MSP w Polsce w latach 2013-2015* (2015), PARP, Warszawa.
- Rachunki narodowe według sektorów i podsektorów instytucjonalnych w latach 2010-2013* (2015), GUS, Warszawa.
- Sytuacja finansowa sektora gospodarstw domowych – IV kw. 2014 r.* (2015), NBP, Warszawa.
- Sytuacja finansowa sektora przedsiębiorstw – IV kw. 2015 r.* (2016), NBP, Warszawa.

Assets of Natural Persons Carrying out Economic Activity and GDP

Summary

The study concerns the financial and property condition of natural persons carrying out economic activity employing up to 9 persons, i.e. micro firms, increasing households' affluence and condition. Analyses have shown that the condition of micro firms is good; their property's value has been increasing in the recent years and has been effectively used. Despite an acceleration of investments in the last year analysed, 2014, outlays are still too low to transform micro firms in innovative economic entities. These forms' competitive advantage is based on the cost advantage issuing from relatively low wages. Their property is cumulated in buildings and constructions (50%), the degree of depreciation of production assets of machinery and plant is close to 60%. Assets productivity (production/assets) and value added per asset unit were declining in the last 10 years till the year 2014. This gives hope for a positive impact of the effective use of assets on GDP growth.

Key words: assets of natural persons, households, GDP.

JEL codes: R29

Artykuł nadesłany do redakcji w sierpniu 2016 roku.

© All rights reserved

Afiliacja:

dr Krystyna Mościbrodzka

Akademia Finansów i Biznesu Vistula

Wydział Biznesu i Stosunków Międzynarodowych

ul. Stokłosa 3

02-787 Warszawa

tel.: 22 457 23 00

e-mail: k.moscibrodzka@vistula.edu.pl